

Dosarul nr. 2ra-241/23
2-21119329-01-2ra-09022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, contrasemnat de avocatul Olga Secrieru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii împotriva Companiei Aeriene „AIR MOLDOVA” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Agenția de Turism „Magazin Turistic” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea prejudiciului material, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 09 august 2021, Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, reprezentați de avocatul Olga Secrieru, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Aeriene „AIR MOLDOVA” Societate cu Răspundere Limitată, (în continuare C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L.), intervenient accesoriu Agenția de Turism „Magazin Turistic” Societate cu Răspundere Limitată, (în continuare S. R. L. „Magazin Turistic”), solicitând încasarea de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul Ingăi Codreanu a sumei de 4424,00 de lei pentru biletul de zbor și a sumei de 486,64 de lei, cu titlu de penalitate, în beneficiul Adelei Tanas și lui Ion Tanas a sumei de 4326,00 de lei pentru biletul de zbor și a sumei de 475,86 de lei, cu titlu de penalitate, în beneficiul Angelei Malai a sumei de 4424,00 de lei pentru biletul de zbor și a sumei de 486,64 de lei, cu titlu de penalitate, în beneficiul lui Roman Malai a sumei de 4424,00 de lei pentru biletul de zbor și a sumei de 486,64 de lei, cu titlu de penalitate, în beneficiul Olgăi Arsenii a sumei de 4424,00 de lei pentru biletul de zbor și a sumei de 486,64 de lei, cu titlu de penalitate, încasarea în beneficiul Ingăi Codreanu a sumei de 6000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantii au invocat că, la data de 06 martie 2020, pârâtul-transportator a încheiat contracte de transport de persoane cu reclamantii-pasageri și anume: Inga Codreanu, bilet de călătorie nr. 5722404847574; Adela

Tanas, bilet nr. 5722404847571; Ion Tanas, bilet nr. 5722404847572; Agela Malai, bilet nr. 5722404847575; Roman Malai, bilet nr. 5722404847576; Olga Arsenii, bilet nr. 5722404847573.

Conform condițiilor contractelor, pârâtul s-a obligat să transporte reclamanții în Federația Rusă, or. St. Petersburg, la 08 iulie 2020, ora sosirii 08:45 și să le asigure returnul la Chișinău, Republica Moldova la 14 iulie 2020, ora sosirii 01:45 (15 iulie 2020), cu excepția Adelei Tanas Adela și Ion Tanas, care aveau bilet într-o singură direcție, iar ei s-au obligat să plătească costul biletelor de călătorie în mărime de 4424 de lei fiecare, iar Adela Tanas și Ion Tanas în mărime de 4326 de lei.

Totodată, au menționat că, au achitat costul biletelor de călătorie, conform bonurilor fiscale din 06 martie 2020, însă nu au beneficiat de transportarea la destinație, fiind anunțați la telefon de pârât precum că zborul se anulează din cauza pandemiei Covid-19. Astfel, au susținut că, sunt îndreptățiți conform legislației la restituirea costului biletelor achitate.

În data de 08 iulie 2021, au expediat în adresa pârâtului o somație, recepționată de ultimul la 12 iulie 2021, prin care au solicitat restituirea costului biletelor de călătorie. Prin răspunsul recepționat la 20 iulie 2021, pârâtul a comunicat despre posibilitatea restituirii prețului biletelor doar conform regulilor tarifare interne, însă au exprimat dezacordul, deoarece nu presupune restituirea integrală conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012.

Reclamanții au afirmat că, au făcut uz de toate mijloacele legale de soluționare a diferendului, însă fără rezultat, respectiv au solicitat pe cale judiciară încasarea din contul pârâtului costul biletelor de călătorie, penalitățile de întârziere și cheltuielile de judecată.

Referitor la penalitatea de întârziere revendicată, reclamanții au precizat că, în termen de 7 zile din momentul anulării zborului, pârâtul era obligat să restituie costul biletelor și având în vedere că somația de plată a fost recepționată de pârât la 12 iulie 2021, ultima zi pentru restituirea benevolă pentru pârât a expirat la 26 iulie 2021. Astfel, pentru perioada 27 iulie 2021-06 august 2021, au solicitat de la pârât: pentru Inga Codreanu, penalitatea în mărime de 486,64 de lei, pentru Adela Tanas și Ion Tanas, penalitatea în sumă de 475,86 de lei, pentru Angela Malai, penalitatea în mărime de 486,64 de lei; pentru Roman Malai, penalitatea în mărime de 486,64 de lei; pentru Olga Arsenii, penalitatea în mărime de 486,64 de lei.

Pârâtul este obligat atât la rambursarea costului biletelor, cât și achitarea penalităților ca modalitate de protecție a drepturilor consumatorilor în caz de abuz în drepturi din partea prestatorului, cum este la caz reținerea mijloacelor bănești ce aparțin reclamanților în pofida obligației de restituire.

Reclamanții au indicat că, procurând biletele de călătorie au încheiat cu pârâtul contract de transport de persoane, însă nu a fost executat de pârât, precum nici obligațiile prevăzute de lege, restituirea costului biletelor procurate, iar soluționarea amiabilă a litigiului inițiată de reclamanți a eșuat, deși, obligația de returnare a mijloacelor bănești îi revine pârâtului conform legislației în termen de 7 zile.

Reclamanții au opinat că, cele relatate demonstrează comportamentul dolosiv al pârâtului și nerespectarea prevederilor legale față de ei, iar reținerea sumelor și refuzul restituirii, în situația în care pârâtul a încasat sumele de bani și nu a efectuat contraprestația, presupune o îmbogățire fără justă cauză.

Totodată, în temeiul Legii cu privire la protecția consumatorului, au pretins că, au calitatea de consumatori în prezentul litigiu, respectiv pârâțul urmează să achite și penalitatea prevăzută în această Lege.

Suplimentar, reclamanta Inga Codreanu a declarat că, a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 6000 de lei, potrivit bonului de plată nr. QL 923382 din 22 iunie 2021, iar în baza contractului de asistență juridică f/n din 22 iunie 2021, încheiat cu avocatul Olga Secrieru, a negociat și a stabilit suma onorariului în mărimea indicată, care este conformă Recomandărilor Uniunii Avocaților.

Prin hotărârea din 08 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii și s-a încasat de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul Ingăi Codreanu prejudiciul material cu titlu de cost al biletului de zbor în mărime de 4424 de lei și cheltuielile de judecată privind asistența juridică în mărime de 6000 lei, în total 10424 de lei; s-a încasat de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul Adelei Tanas și Ion Tanas, prejudiciul material cu titlu de cost al biletului de zbor în mărime de 4326 lei; s-a încasat de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul Angelei Malai, prejudiciul material cu titlu de cost al biletului de zbor în mărime de 4424 de lei; s-a încasat de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul lui Roman Malai prejudiciul material cu titlu de cost al biletului de zbor în mărime de 4424 de lei; s-a încasat de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul Olgăi Arsenii prejudiciul material cu titlu de cost al biletului de zbor în mărime de 4424 de lei; în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată; s-a încasat de la C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în bugetul statului taxa de stat în mărime de 660,66 de lei, de care reclamantii sunt scutiți prin efectul legii.

Prin decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. și s-a casat parțial hotărârea din 08 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării prejudiciului material și cheltuielilor de judecată și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii împotriva C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L., intervenient accesoriu S.R.L. „Magazin Turistic” cu privire la încasarea prejudiciului material cu titlu de cost al biletelor de zbor și compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat de care reclamantii sunt scutiți prin efectul legii și cu titlu de asistență juridică; s-a încasat, în mod solidar, din contul Ingăi Codreanu, Adelei Tanas, Ion Tanas, Angelei Malai, Roman Malai și Olgăi Arsenii în beneficiul C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. cheltuielile de judecată suportate în ordine de apel în sumă de 495,50 de lei.

În consolidarea soluției, instanța de apel a constatat că, prima instanța nu a stabilit și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, nu a dat o apreciere completă probelor prezentate și a aplicat eronat normele de drept material, motiv din care a fost emisă o hotărâre pasibilă casării.

Probatoriul administrat în speță atestă că, la data de 06 martie 2020, C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. a încheiat contracte de transport de persoane cu Inga Codreanu, bilet de călătorie nr. 5722404847574; Adela Tanas, bilet nr. 5722404847571; Ion Tanas, bilet nr. 5722404847572; Angela Malai, bilet nr. 5722404847575; Roman Malai, bilet nr. 5722404847576; Olga Arsenii, bilet nr. 5722404847573.

În conformitate cu contractul de transport de persoane, C.A. „AIR MOLDOVA” S.R.L. s-a obligat să transporte pasagerii Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii în Federația Rusă, or. St. Petersburg, la data de 08 iulie 2020, ora sosirii 08:45 și să le asigure returul (cu excepția Adelei Tanas și Ion Tanas – bilet într-o singură direcție) la Chișinău, Republica Moldova la data de 14 iulie 2020, ora sosirii 01:45 (15 iulie 2020), iar pasagerii s-au obligat să plătească costul biletelor de călătorie în mărime de 4424 de lei fiecare, iar Adela Tanas și Ion Tanas în mărime de 4326 de lei.

Din cauza creșterii exponențiale a numărului persoanelor infectate cu virusul respirator Covid-19, au fost emise acte de către Comisia Națională Extraordinară a RM și de Autoritatea Aeronautică Civilă a RM, care au condus spre suspendarea curselor aeriene preconizate, inclusiv cursei spre Federația Rusă, or. St. Petersburg, preconizată pentru data de 08 iulie 2020.

Faptul anulării zborului a fost comunicat reclamanților prin intermediul apelului telefonic, fiind informați despre posibilitatea restituirii costului biletelor achitate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, la data de 08 iulie 2021, Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii au expediat o somație în adresa C.A. „AIR MOLDOVA” S.R.L., prin care au solicitat restituirea costului biletelor de călătorie, recepționată de pârât la 12 iulie 2021.

Prin răspunsul recepționat la data de 20 iulie 2021, C.A. „AIR MOLDOVA” S.R.L. a comunicat despre posibilitatea restituirii prețului biletelor doar conform regulilor tarifare interne.

Cu acest fapt reclamanții nu au fost de acord, motivând că urmează a fi restituită integral suma costului biletului, conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012, considerent din care au înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

La acest aspect, instanța de apel a considerat necesar de a reține că la judecarea cauzei în instanța de fond, nu au fost dată apreciere prevederilor art. 904 din Cod civil, conform cărora neexecutarea obligației debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului și dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia.

Totodată, alin. 6 al prevederii sus menționate, statuează că impedimentul justificator nu exonerează debitorul de plata despăgubirilor dacă impedimentul a apărut după neexecutarea obligației, cu excepția cazului când creditorul nu ar fi putut, oricum, din cauza impedimentului, să beneficieze de executarea obligației.

Instanța de apel a accentuat că, impedimentul justificator survenit în corespundere cu art. 904 Cod civil, manifestat sub forma izbucnirii infecției cu Covid-19 la nivel global și național, completat de interdicțiile impuse de instituțiile statului asupra domeniului aerian, a intervenit după ce contractul de transport a fost încheiat, astfel încât nu poate fi pusă în seama C.A. „AIR MOLDOVA” S.R.L. sarcina impedimentului justificator. Mai mult ca atât, evenimentul/pandemia de Covid-19 este în afara controlului debitorului C.A. „AIR MOLDOVA” S.R.L..

La fel, instanța de apel a subliniat că, pandemia de Covid-19 și efectele sale sunt inevitabile, având un caracter insurmontabil, iar debitorul C.A. „AIR MOLDOVA” S.R.L. nu ar fi putut să îl evite și nu a putut să îl depășească. Astfel,

anume din cauza evenimentului pandemiei de Covid-19, operatorul aerian se află în situația de imposibilitate obiectivă de a-și executa obligațiile față de pasagerii care au procurat bilete.

Consecvent, pandemia de Covid-19 a determinat impunerea unor interdicții de călătorie la nivel global, emiterea unor avertismente sau instituirea unor restricții la frontiere.

Așadar, a accentuat că, la data de 13 mai 2020, Comisia Europeană a emis o Recomandare privind voucherele oferite pasagerilor și călătorilor în locul rambursării pachetelor turistice și serviciilor de transport anulate în contextul pandemiei de Covid-19. Astfel, Comisia a statuat că emiterea voucherelor ar trebui să fie protejate împotriva insolvenței transportatorului sau a organizatorului. Comisia a menționat că statele membre ar putea lua în considerare adoptarea unor scheme de sprijin pentru operatorii din sectorul transporturilor și a turismului, astfel statele membre ar putea institui scheme de garantare specifice cum ar fi oferirea voucherelor, în caz contrar în cazul în care organizatorii sau transportatorii devin insolvabili, există riscul ca mulți călători și pasageri să nu primească nici o rambursare, deoarece creanțele pe care le dețin față de organizatori și operatori de transport nu sunt protejate.

Ulterior, la data 16 mai 2020, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova a emis Directiva Operațională cu privire la asigurarea respectării drepturilor consumatorilor în cazul anulării serviciilor de transport aerian în contextul pandemiei de Covid-19, prin care încurajează consumatorii să accepte, în locul rambursării în bani, voucherele ca alternative, astfel s-ar realiza o atenuare a problemelor de lichiditate ale transportatorilor, putându-se ajunge, în cele din urmă la un nivel superior de protecție a intereselor consumatorilor.

Concomitent, Autoritatea Aeronautică Civilă, prin emiterea circularei nr.05-15/07/2020 a statuat că operatorii aerieni urmează să demonstreze o flexibilitate în prestarea serviciilor de călătorie prin schimbarea datelor de zbor fără aplicarea penalităților sau emiterea voucherelor în cazul refuzului îmbarcării pasagerilor (consumatorilor) la zborurile către țările unde sunt impuse restricții de călătorie pentru cetățenii moldoveni sau cetățeni străini în contextul răspândii Covid-19.

Instanța de apel a constatat că potrivit Termenilor și condițiilor de transportare, informație publicată pe pagina oficială a companiei aeriene, Cap.9 ”Rambursarea”, pct. 9.3. ”Rambursarea voluntară”, subpct.9.3.1: „Atunci când pasagerul solicită rambursarea biletului sau din alte motive decât cele prezentate în articolul 9.2.1, cuantumul rambursării va fi:-cuantumul tarifului plătit fără penalitatea aplicată în regulile tarifului și taxele aeroportuare, în cazul în care nu a fost utilizată nici o parte din bilet”.

Instanța de apel a notat că, instanța de fond nu a dat apreciere obiecțiilor invocate de C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L., prin referința depusă la data de 07 februarie 2022, potrivit căroră, apelantul C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. la data de 02 iunie 2021, prin intermediul Agenției de Turism „Magazin Turistic” S.R.L., a rambursat costul biletelor conform regulilor tarifului prezentate în cap.9, pct.9.3.

Așadar, potrivit raportului de vânzări a biletelor pentru perioada 01 iunie 2021-10 iunie 2021, a fost rambursat costul biletelor conform regulilor tarifului și anume Ingăi Codrean, Angelei Malai, lui Roman Malai și Olgăi Arsenii a câte 1151 de lei, iar pasagerilor Adela Tanas și Ion Tanas a câte 621 de lei.

Din aceste considerente, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii reclamanților/intimați privind compensarea prejudiciului material sub forma costului biletelor avia, întrucât operatorul, în speță C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. și-a executat obligația asumată și a rambursat prețul biletelor conform regulilor tarifului prevăzut în cap.9, pct.9.3., fapt confirmat prin raportul de vânzări a biletelor pentru perioada 01 iunie 2021-10 iunie 2021 (f.d.58).

Cu privire la dispunerea instanței de fond de a încasa cheltuielile de asistență juridică din contul C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. în beneficiul Ingăi Codreanu, instanța de apel a considerat-o nejustificată și neîntemeiată, motiv din care a respins pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6000 de lei.

În motivarea poziției, instanța de apel a învederat prevederile art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă. Așadar, instanța de apel a remarcat că, acțiunea înaintată de reclamanți este neîntemeiată, lipsit de suport juridic și probator, or operatorul și-a onorat obligația de rambursare a sumelor cuvenite în conformitate cu legislația în vigoare. Din acest motiv, a considerat necesar de a respinge pretenția privind compensarea cheltuielilor judiciare, fiind lipsite de un caracter real, necesar și rezonabil.

Cu referire la solicitarea apelantului C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate sub forma taxei de stat, instanța de apel a notat următoarele.

Redând prevederile art.82, art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, a reținut că, la depunerea cererii de apel, C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. a suportat cheltuieli în legătură cu achitarea taxei de stat în mărime de 495,50 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 820 din 09 iunie 2022.

Conducându-se de prevederile art. 94 Cod de procedură civilă, luând în considerare că, apelul declarat a fost admis, apelantului i se compensează cheltuielile de judecată suportate la judecarea cauzei în ordine de apel, în sumă totală de 495,50 de lei.

La 17 ianuarie 2023, Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, au depus cerere de recurs, contrasemnată de avocatul Olga Secrieru, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, precum și au fost comise erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale și soluționarea greșită a cauzei.

Totodată, au menționat că, sunt victimele unei violări a dreptului de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul 1 CEDO pentru o perioadă mai mare de 2 ani, pe lângă faptul că nu au primit costul biletului de zbor timp de 2 ani, fiind în imposibilitate de a se folosi de acești bani, au fost nevoiți să inițieze procedura judiciară în vederea recuperării banilor. Instanța de apel le-a încălcat grav dreptul de a primi banii pentru serviciile care nu au fost prestate de către intimat, invocând existența Recomandării privind voucherele oferite pasagerilor și călătorilor în locul rambursării pachetelor turistice și serviciilor de transport anulate în contextul pandemiei de Covid-19 adoptată de Comisia Europeană la data de 13 mai 2020. Deși, instanța în decizia sa a indicat că, Recomandarea Comisiei Europene din 13 mai 2022 la care face trimitere

se aplică pentru statele membre și are un caracter oportun pentru ca fiecare stat să aplice anumite mecanisme, aceasta întemeiază hotărâre pe prevederile acestei Recomandări, evitând să aplice prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012.

Recurenții au opinat că, aplicarea unor reguli interne a companiei aeriene față de ei, este o încălcare abuzivă a drepturilor lor, odată ce aceste condiții nu le-au fost aduse la cunoștință și nu și-au exprimat acordul cu privire la aprobarea acestora. Absolut ambiguu este poziția instanței de apel care urma să aplice prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012 și anume pct. 22 care prevede obligativitatea rambursării costului biletele de zbor în termen de 7 zile, însă a aplicat prevederile dintr-o oarecare recomandare a Comisiei Europene.

Totodată, urma să aplice prevederile art. 904 alin. (3) Cod civil, or, intimatul nu și-a executat obligațiile față de ei, iar ei nu au primit nicio sumă din partea companiei pârâte.

Recurenții au considerat decizia instanței de apel absolut ilegală, pe lângă faptul că nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și respectiv a aplicat o lege care nu poate fi aplicată din simplu fapt că aceasta constituie prevedere cu titlu de recomandare, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea încălcându-le grav drepturile. Or, nu își mai pot primi banii achitați pentru cursa aeriană care nu a avut loc, iar opțiunea de primire a voucherelor nu este opțiunea care ar oferi o rambursare a costului biletelor de zbor, or, nu au programate zboruri în timpul apropiat. De altfel, opțiunea de primire a voucherelor este una limitată în timp, adică voucherele au un termen de valabilitate, fapt ce le impune anumite condiții de folosire a acestor vouchere, iar din aceste considerente nu pot accepta o asemenea opțiune de rambursare a costului biletelor de zbor.

Curtea Europeană, cu referire la art. 6§1 CEDO, amintește că, potrivit jurisprudenței sale constante, hotărârile judecătorești trebuie motivate astfel încât să indice de o manieră suficientă motivele pe care se fondează.

La caz, hotărârea instanței de apel este absolută ambiguu și nu are o motivare suficientă pentru a conferi o soluție temeinică. Aceasta nu a aplicat prevederile legale care urmau a fi aplicate și anume: Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012, pct. 22; art. 904 alin.(3) Cod civil, art. 1420 Cod civil; art. 6, art. 10, art. 18¹ din Legea privind protecția consumatorului, dispoziția nr.18 din 15 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a RM;

Totodată, pe lângă faptul că a omis să-și întemeieze pe normele materiale aplicabile speței, acesta a făcut referire la acte care nu sunt obligatorii și poartă un caracter de recomandare.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 09 februarie 2023 (f.d.122) a fost expediată în adresa intimaților, fiind recepționată de către C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. la data de 16 noiembrie 2023, conform avizului de recepție

(f.d.124). Din adresa S.R.L. „Magazin Turistic” a fost restituită corespondența instanței ca fiind nereclamată (f.d.125-126).

La data de 15 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.129), C.A „AIR MOLDOVA” S.R.L. a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 03 noiembrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 17 ianuarie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale către participanții la proces la data de 18 noiembrie 2022, inclusiv prin intermediul poștei electronice (f.d.108-109). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, contrasemnat de avocatul Olga Secieru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, contrasemnat de avocatul Olga Secieru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, contrasemnat de avocatul Olga Secrieru.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inga Codreanu, Adela Tanas, Ion Tanas, Angela Malai, Roman Malai și Olga Arsenii, contrasemnat de avocatul Olga Secrieru, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat